

AAA-001-001695

Seat No. _____

B. A. (Sem. VI) (CBCS) Examination

March / April – 2016

Geography : Paper - XVIII

(Principles of Eco. Geog. II) (New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001695

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(2) જરૂર જણાય ત્યાં સ્વચ્છ આકૃતિ દોરો.

1 નીચેના બહુ વિકલ્પ પ્રશ્ન (MCQ)માંથી સાચાં જવાબ શોધી ઉત્તરવહીમાં 20

તેનો જવાબ આપો :

- (1) નીચેનામાંથી કયું શક્તિનું સાધન નથી ?
(A) ખનિજતેલ (B) કુદરતી ગેસ
(C) કોલસો (D) અબરખ
- (2) દુનિયામાં સૌથી વધુ ખનિજતેલ વપરાશકાર દેશ કયો છે ?
(A) કેનેડા (B) યુ.એસ.એ.
(C) ભારત (D) યુ.કે.
- (3) દુનિયામાં સૌ પ્રથમ 1859માં ખનિજતેલના કૂવાનું સારકામ ક્યાં કરવામાં આવ્યું ?
(A) કુવેત (B) ઈરાક
(C) ઈરાન (D) પેન્સીલવેનિયા (યુ.એસ.એ.)
- (4) નીચેનામાંથી કયો કોલસો અપરિપક્વ ગણાય છે ?
(A) એન્થ્રેસાઈટ (B) પીટ
(C) લિગ્નાઈટ (D) બિટ્યુમીનસ

- (5) દુનિયામાં ખનિજતેલનો સૌથી વધુ અનામત જથ્થો કયા દેશમાં આવેલો છે ?
- (A) સાઉદી અરેબિયા (B) ઈરાક
(C) જાપાન (D) ઈરાન
- (6) ભારતનું સૌથી મોટું પેટ્રોકેમિકલ્સ સંકુલ કયાં આવેલું છે ?
- (A) દુર્ગાપુર (B) જામનગર
(C) અંકલેશ્વર (D) વડોદરા
- (7) નીચેનામાંથી કયું શક્તિનું સાધન વિનાશક બની શકે છે ?
- (A) જલવિદ્યુત (B) સૂર્યશક્તિ
(C) અણુશક્તિ (D) એક પણ નહિ
- (8) _____ પેટ્રોકેમિકલ્સ ઉદ્યોગનો કાર્યો માલ છે.
- (A) બોક્સાઈટ (B) લિગ્નાઈટ
(C) ચાઈના ક્લે (D) ખનિજતેલ
- (9) એલ્યુમિનિયમના ઉત્પાદનમાં કઈ ધાતુનો ઉપયોગ થાય છે ?
- (A) બોક્સાઈટ (B) લિગ્નાઈટ
(C) મેંગેનીઝ (D) અબરખ
- (10) યુનાનો પથ્થર કયા ઉદ્યોગનો કાર્યો માલ છે ?
- (A) કાપડ (B) ખાંડ
(C) સિમેન્ટ (D) લોખંડ-પોલાદ
- (11) કપાસ કયા ઉદ્યોગનો કાર્યો માલ છે ?
- (A) સિમેન્ટ (B) કાપડ
(C) લોખંડ-પોલાદ (D) ઓટોમોબાઈલ
- (12) ભારતના કયા બે રાજ્યો ખનિજતેલ ઉત્પન્ન કરે છે ?
- (A) ગુજરાત-ઓરિસ્સા (B) આસામ-ઝારખંડ
(C) ગુજરાત-આસામ (D) મધ્યપ્રદેશ-બિહાર
- (13) નીચેનામાંથી કયો કોલસો શ્રેષ્ઠ ગણાય છે ?
- (A) પીટ (B) લિગ્નાઈટ
(C) બિટ્યુમિનસ (D) એન્થ્રેસાઈટ

(14) ભારતના કયા ભૌગોલિક પ્રદેશમાં જલ-વિદ્યુત ઉત્પાદનની શક્યતા છે ?

- (A) સાતપુડા (B) હિમાલય
(C) પૂર્વઘાટ (D) ઉત્તરનું મેદાન

(15) દુનિયામાં કોલસાના ઉત્પાદનમાં ભારતનું સ્થાન કેટલામું છે ?

- (A) પાંચમું (B) ચોથું
(C) બીજું (D) પ્રથમ

(16) નીચેનામાંથી કઈ કાચા લોખંડની ધાતુ છે ?

- (A) મેગ્નેટાઈટ (B) હેમેટાઈટ
(C) સીડેરાઈટ (D) આ બધા જ

(17) ભારતમાં સૌથી મોટો ઉદ્યોગ કયો છે ?

- (A) સિમેન્ટ (B) લોખંડ-પોલાદ
(C) ઓટોમોબાઈલ (D) કાપડ

(18) ટ્રાન્સસાઈબીરિયન રેલ-લાઈન કયા દેશમાં આવેલી છે ?

- (A) જાપાન (B) રશિયા
(C) ભારત (D) યુ.એસ.એ.

(19) વ્યાપાર કયા પ્રકારની આર્થિક પ્રવૃત્તિ છે ?

- (A) તૃતીયક (B) દ્વિતીયક
(C) પ્રાથમિક (D) કોઈ પણ નહીં

(20) નીચેનામાંથી કયા વ્યાપારના પ્રકાર છે ?

- (A) આંતરિક (B) આંતરરાષ્ટ્રીય
(C) પુનઃનિકાસ (D) આ બધા જ

2 ખાણ પ્રવૃત્તિ એટલે શું ? દુનિયામાં લોખંડનું ઉત્પાદન કરતાં પ્રદેશોની ટૂંકમાં માહિતી આપો. 10

અથવા

2 શક્તિના સાધનોનો પરિચય આપી, ખનિજતેલનું વિગતે વર્ણન કરો. 10

3 રેલ-માર્ગનું આર્થિક મહત્ત્વ સમજાવી, ભારતના રેલ-માર્ગો પર વિગતે નોંધ લખો. 10

અથવા

3 ભારતના કાપડ ઉદ્યોગ પર વિગતે ભૌગોલિક નોંધ લખો. 10

4 (અ) ટૂંક નોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) 8

(1) દુનિયાના બોક્સાઈટ ઉત્પાદક પ્રદેશો

(2) ભારતનો લોખંડ-પોલાદ ઉદ્યોગ

(બ) ટૂંક નોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) 8

(1) વ્યાપારના પ્રકારો

(2) દુનિયાના ખનિજતેલ ઉત્પાદક પ્રદેશો.

5 નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે વિશે ટૂંક નોંધ લખો : 14

(1) દુનિયાના કોલસા ઉત્પાદક પ્રદેશો

(2) આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારના (આધાર) પાયાઓ

(3) દુનિયાના મેંગેનીઝ ઉત્પાદક પ્રદેશો

(4) વ્યાપારની સમતુલા.

ENGLISH VERSION

- Instructions : (1) All questions are compulsory.
(2) Draw neat diagrams wherever necessary.

1 Give correct answers from the following M.C.Q. in your answer book. **20**

- (1) Which is not a power resource from the following ?
(A) Petroleum (B) Natural Gas
(C) Coal (D) Mica
- (2) Which country is the highest mineral oil users in the world ?
(A) Canada (B) U.S.A.
(C) India (D) U.K.
- (3) Where the first oil well was drilled in 1859 in the world ?
(A) Kuwait (B) Iraq
(C) Iran (D) Pennsylvania (U.S.A)
- (4) Which coal is known as immatured from the following ?
(A) Anthracite (B) Peat
(C) Lignite (D) Bituminous
- (5) Which country has the largest oil reserves in the world ?
(A) Saudi Arabia (B) Iraq
(C) Japan (D) Iran
- (6) Where is India's largest petrochemical complex ?
(A) Durgapur (B) Jamnagar
(C) Ankleshwar (D) Vadodara

- (7) Which of the following power resources can be destructive ?
- (A) Hydropower   (B) Solar power
(C) Atomic power   (D) None of these
- (8) _____ is a raw material of petrochemical industry.
- (A) Bauxite   (B) Lignite
(C) China Clay   (D) Petroleum
- (9) Which metal is used for the production of Aluminium ?
- (A) Bauxite   (B) Lignite
(C) Manganese   (D) Mica
- (10) Limestone is raw material of which industry ?
- (A) Textiles   (B) Sugar
(C) Cement   (D) Iron-Steel
- (11) Cotton is raw material of which industry ?
- (A) Cement   (B) Textiles
(C) Iron-Steel   (D) Automobile
- (12) Which are two states producing mineral oil in India ?
- (A) Gujarat-Orissa   (B) Assam-Jharkhand
(C) Gujarat-Assam   (D) Madhya Pradesh-Bihar
- (13) Which coal is the best from the following ?
- (A) Peat   (B) Lignite
(C) Bituminous   (D) Anthracite

- (14) India's most important potential hydropower production region is _____.
- (A) Satpura   (B) Himalayas
(C) Eastern ghats   (D) North Plain
- (15) What is the position of India in terms of coal production in the world ?
- (A) Fifth   (B) Fourth
(C) Second   (D) First
- (16) Which metal is the iron-ore from the following ?
- (A) Magnetite   (B) Haemetite
(C) Ciderite   (D) All of these
- (17) Which is the largest industry in India ?
- (A) Cement   (B) Iron-Steel
(C) Automobile   (D) Textiles
- (18) The Trans-Siberian railway line is in which country ?
- (A) Japan   (B) Russia
(C) India   (D) U.S.A.
- (19) Trade is which type of economic activity ?
- (A) Tertiary   (B) Secondary
(C) Primary   (D) None of these
- (20) Which are the types of trade from the following ?
- (A) Internal   (B) International
(C) Re-export   (D) All of these

2 What is mining activity ? Give information in brief the Iron Producing regions of the world. **10**

OR

2 Give introduction of energy resources and describe in detail of petroleum. **10**

3 Explain the economic importance of railway and write a detailed note on Indian railways. **10**

OR

3 Write a detailed geographical note on the textile industry of India. **10**

4 (a) Write short notes on : (any one) **8**

(1) Bauxite producing regions of the world

(2) Iron and Steel industry of India

(b) Write short notes on : (any one) **8**

(1) Types of Trade

(2) Petroleum producing regions of the world

5 Write short notes on any two of the following : **14**

(1) Coal producing regions of the world

(2) Bases of International Trade

(3) Manganese producing regions of the world

(4) Balance of Trade.